

**PREMIJERA OLUJA WILLIAMA SHAKESPEAREA U IZVEDBI
DRAME SPLITSKOGA HNK, REDATELJICA NENNI DELMESTRE**

Moć vlastite sjene

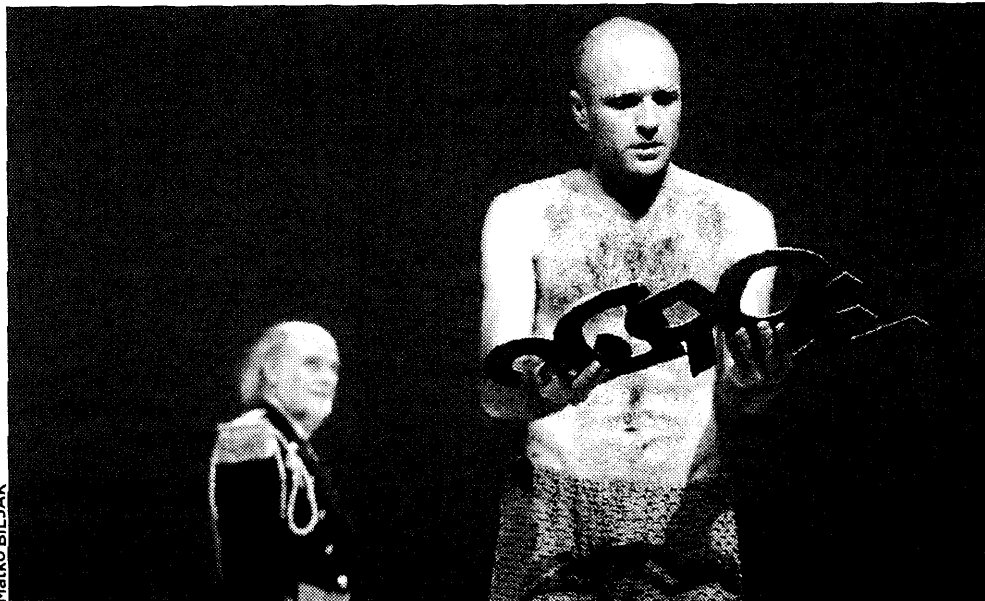
piše **Anatolij
KUDRJAVCEV**

Već samo repertoarno posezanje za **Shakespeareom** *Olujom* najavilo je nešto nalik novoj pustolovini Drame splitskoga HNK, a to je, premijerno, doista i potvrđeno. Jer *Oluja* je djelo koje nudi bezbroj neobičnih šetnja pa čak i padobranskih skokova mašte. Naime, bajkovita, mitska podloga toga čarobnjakova teksta prividno skriva bezbroj životnih motiva koji oduvijek ispunjuju povijesni tijek ljudskoga, a zadane dramske tenzije i pojedini pomaci simboliziraju vječne oporbe sveopće nemoći. Metafizički ugođaj toga čudnog sadržaja smije se doslovce slijediti, ali nemoguće je odoljeti kojekakvim primislima što pripadaju sjevremenosti. Dje-la se tu svode na riječi koji su istodobno priznanja i laži, pa sve što se prividno događa može se shvatiti tek kao suludi san ili kao zbirku fantazmagoričnih sličica koje podrugljivo putuju ništavilom bitka kako su ga izgradili univerzalni glupani, gospodari tuđih sudbina.

Riječ je, dakle, o dramskom tkivu kojemu, kao krojači, trebaju naročiti scenski duhotvorci i rukotvorci. A to se u splitskoj predstavi zaista i dogodilo. Naime, gotovo sve odlučujuće poteze povukla je redateljica **Nenni Delmestre** kojoj upravo takve podloge predstavljaju skakaonicu za duge letove iznad kukavičjih gnijezda. Nenni Delmestre je, naime, krenula u šetnju izuzetno počašćena mogućnošću da nimalo ne služi nikakvoj ograničenoj životnosti i nikakvim pravilima tzv. realnosti. Doplivavši u kristalnu zonu sumraka, gdje više nema surovih granica i obveza ograničene, površne logike, redateljica je dozvolila ulaz čarolijama višedimenzionalnosti i transcendentnih trikova. Naprosto je ostvarila ozračje svemoćnih priviđenja u kojima ljudi više nisu fizičke pojave. Sve što se u toj izvedbi tobože zbiva posjeduje moć vlastite sjene i nekakve metafore koja obmanjuje svojim zvucima i svojim oblicima.

Takav raspored okolnosti omogućuje i neobične igre spolova, u kojima, primjerice, poštenjak Gonzalo postaje žena, kao, uostalom, i svemoćni zračni duh Ariel, dok se divlja nakaza Kaliban nameće kao izraziti, goli muškarac. Ima to nekakve čak i prihvatljive ideološke pretpostavke čudna ko-

Riječ je o dramskom tkivu kojemu, kao krojači, trebaju naročiti scenski duhotvorci i rukotvorci. A to se u splitskoj predstavi zaista i dogodilo. Redateljica je krenula u šetnju počašćena mogućnošću da nimalo ne služi nikakvoj ograničenoj životnosti

Josip Genda i Elvis Bošnjak u Oluji

rijenja, ali još bitnije je da se sve to zbiva kao bizarna scenska posebnost koja istodobno izaziva nježno divljenje i neku vrstu pjesničkog užasa. Kao redateljski postupak naročito impresionira bogatstvom svojih malih i velikih, izuzetno dosjetljivih doskočica na račun prizora i zbivanja, osoba i njihova govora. Čak i impozantna Shakespeareova riječ u svojoj semantičkoj doslovnosti i jezičnoj autentičnosti, valjda uz pomoć lektorice **Jagode Granić**, povremeno stječe habitus diskretne šale iz modernog ugođaja, tako da se predstava može osjetiti i kao bogatstvo različitih izazova i naznaka, što isključuje svaku mogućnost praznoga hoda. A i to je ono što se smatra inventivnošću, odnosno majstorstvom režije.

Značajnu ulogu u toj duhovnoj vragoliji posjeduje i scenografija **Ive Knezovića**. Djelujući, u prvi mah, krajnje reducirano, ona je ipak ispunjena vidljivim i nevidljivim detaljima koji izazivaju maštu i dočaravaju poprište nekakve naročite emocionalne uzbibanosti, poprište koje je u neprestanom pokretu i čije sitnice upozoravaju na opasnosti što bi ih mogla izazvati nepažnja. A sve u tom zornom vrtlogu ima sposobnost nagloga apstrahiranja i fizičkoga nestajanja u praznini, kao što se to događa čak i zadanomu jedrenjaku zahvaćenom olujom. Sve to omogućuju i one neshvatljive čarolije rasvjete **Zorana Mihanovića** koji se ovaj put poslužio i ra-

znim bojama kao najavama i komentarima transcendentnosti. Kostimografija **Danice Dedijer** poigrala se sjevremennošću kostima, razmahavši se između ljudskoga i mitskoga, zorno obogativši ponudeni ugođaj vječnoga panoptikuma ispunjena dusima i prikazama. Glazba **Line Vengoechee**, uz preciznost majstora ozvučenja, **Damira Punde**, pridružila se sveopćoj duhovitosti toga izbora izazova, premašivši snagu riječi, čak i postavljajući se u položaj blagoga zadirkivača. A srodno se ponudila i koreografija **Valentine Turcu** koja donosi dodatne znake odstupanja od nepotrebne životnosti te vodi u carstvo šaljivih snova i vješto organizirane mašte.

Možda je u toj scenskoj misiji najlošije plaćen dio posla dopao glumce. Jer, zapravo, riječ se našla u podređenom položaju, a nitko više nije dobio pravo na neke osobne staze prema posebnim psihološkim područjima. **Milan Pleština** (Alonzo) vrlo korektno i naročito komunikativno izveo je onih nekoliko zadanih rečenica koje su ga osuđivale na plutanje površinom mrtve luke, između tuge i radosti, zla i dobrote. **Milivoj Beader** (Sebastijan) pokazao se najsposobnijim smijačem u toj galeriji nazočnika osuđenih na službu nestvarnosti. **Josip Genda** (Prospero) okoristio se provjerenim sredstvima iz svojega arsenala, nepokazavši naročitu želju za ratničke podvige. **Ante Čedo Martinić** (Antonio) imponirao je

svojom glasovnom čvrstinom i razgovornom sigurnošću. **Robert Kurbaša** (Ferdinand) potvrdio je pretpostavke o svojoj izražajnoj moći, premda je, u ovom slučaju, nije imao gdje učinkovito primijeniti. **Bruna Bebić-Tudor** (Gonzalo) nije nimalo prikladna za pretvaranje u muškarca, a ni brci joj uopće ne pristaju, tako da je, naprosto, djelovala nekako zloupotrebjeno. **Elvis Bošnjak** (Kaliban) spretno je izveo fizičku grotesku iz svijeta bajke, pa je njegov dio privida funkcionirao kao moćan simbol. **Nenad Srđelić** (Trinkulo) s atraktivnom lakoćom izvodi zadatke lakrdijaša, a **Trpimir Jurkić** (Stefano) dokazuje, eto, kako može biti i šaljivi pijančina iz legendi. **Dora Fišter** (Miranda) simpatična je djevojka koja se ne pravi važna, a **Edita Majić** (Ariel) svojim izgledom i pjevanjem stiže iz područja nadzemaljskoga, hrabro i privlačno se suprotstavljajući sili teže, ali glasovno ne odolijevajući nametnutim deklamatorskim izazovima. Dusi — **Jelena Zekić**, **Nikol Maričić**, **Zvončica Gracin**, **Nikša Demarchi**, **Davor Čakarić**, **Igor Čupković** i **Mario Bulčić** — profesionalno su odradili svoj koreografirani posao, djelujući kao grupica Domaćih, raspoloženih za vesele igre oko duhovnog ognjišta.

Eto, dakle, jedne od onih predstava koje mogu obmanuti svoje protivnike, ali i te kako zadovoljiti svoje ljubitelje. ■